

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7MCdo/9/2014
Identifikačné číslo spisu: 8812206681
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:8812206681.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka č. 5, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, proti odporcom 1) Z. Q., bytom K., 2) Z. Q., bytom K. o zaplatenie 2.319,65 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 4 C 246/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. júna 2013 sp. zn. 1 Co 54/2013 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou z 13. decembra 2012 č. k. 4 C 246/2012 - 80, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 10. júna 2013 sp. zn. 1 Co 54/2013 a rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 13. decembra 2012 v časti výroku, ktorým bol návrh voči odporcovi 1) zamietnutý a vo výrokoch o trovách konania účastníkov konania a vedľajšieho účastníka sa z r u š u j ú a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Navrhovateľka sa žalobným návrhom doručeným Okresnému súdu Vranov nad Topľou proti odporcom 1) a 2) domáhala zaplatenie istiny 2.319,65 Eur s príslušenstvom na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 0551656727 uzatvorenej medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. ako veriteľom a odporcami 1) a 2) ako dlžníkmi 28. Októbra 2002. Odporcovia poskytnutý úver v zmluve dohodnutým spôsobom nesplácali. Slovenská sporiteľňa, a. s. zmluvou o postúpení pohľadávok z 22. októbra 2008 predmetnú pohľadávku postúpila na navrhovateľku. Odporca 1) pohľadávku navrhovateľky 26. júna 2010 písomnou formou uznal čo do základu aj výšky a uzatvoril s navrhovateľkou dohodu o splátkach, v zmysle ktorej nekonal a dlh nesplácal. Podaním doručeným súdu 21. septembra 2012 oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporcov a následne vo vyjadrení vznieslo námietku premlčania.

Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom z 13. decembra 2012 č. k. 4 C 246/2012 - 80 návrh zamietol a zaviazal navrhovateľku na zaplatenie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Odporcom náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozsudku uviedol, že námietka premlčania

vznesená vedľajším účastníkom a odporcami je dôvodná. Neprihliadol na dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 26. júna 2010, v ktorej odporca 1) svoj záväzok uznal. Uznanie považoval za právne neúčinné z dôvodu, že odporca 1) nemal vedomosť o následkoch uznania dlhu, pričom je možné mať pochybnosti o tom, že ide o skutočný prejav vôle odporcu 1) uznať dlh a nejde iba o vôľu uzavrieť dohodu o splátkach. Zámer navrhovateľky dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody hodnotil ako nekalú obchodnú praktiku a keďže si navrhovateľka uplatnila právo po použití nekalej praktiky ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, takto uplatnenému právu ochranu neposkytol.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 10. júna 2013 sp. zn. 1 Co 54/2013 na odvolanie navrhovateľky rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil, účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov odvolacieho konania. Bol toho názoru, že ide o vzťah spotrebiteľského charakteru, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia upravujúce spotrebiteľské vzťahy a tieto ustanovenia je potrebné tiež aplikovať na ďalšie právne úkony, ktoré nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, tak na zmluvu o postúpení pohľadávky, ako aj dohodu o uznaní dlhu. Konštatoval, že pokiaľ išlo o uzavretie dohody medzi navrhovateľkou a odporcom 1), z ich vyjadrení je zrejmé, že nemali vedomosť o premlčaní nároku. Z dohody vyplýva, že ide o formulár, ktorý navrhovateľka opakovane používa v obdobných právnych vzťahoch v snahe ponúknuť spotrebiteľovi výhodu splátkového kalendára, pričom navrhovateľka vedomosť dlžníkov o premlčaní žiadnym spôsobom nepreukázala. Z textu dohody vyplýva, že zo strany navrhovateľky došlo pri jej uzatváraní k nekalej obchodnej praktike, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a nemôže požívať súdnu ochranu.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal na základe podnetu navrhovateľky mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Žiadal napadnuté rozsudky (rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol návrh voči odporcovi 1) zamietnutý) zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), keď tvrdil, že súdy na právny vzťah medzi účastníkmi nesprávne aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka. Uviedol, že zmluva o úvere upravená ustanoveniami § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, je tzv. absolútnym obchodom, teda ustanovenia Obchodného zákonníka sa použijú na tento záväzkový vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov. Aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov zo zmluvy o úvere, sa preto spravujú Obchodným zákonníkom (§ 261 ods. 4 Obchodného zákonníka). Ak vo veci konajúce súdy záväzkový vzťah medzi navrhovateľom a odporcami včítane otázky premlčania posúdili podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, aplikovali na vec nesprávny právny predpis. Je toho názoru, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uzatvorená 26. júna 2010 medzi navrhovateľom a odporcom 1) nemá charakter spotrebiteľskej zmluvy. Napriek tomu súdy ustálili, že nemôže byť pre priemerného spotrebiteľa zrozumiteľná a určitá a je v rozpore s dobrými mravmi, lebo jej podpisom si odporca 1) zhoršil svoje zmluvné postavenie a považovali dohodu za neplatný právny úkon. Všeobecná premlčacia doba upravená v § 397 Obchodného zákonníka je štyri roky. S písomným uznaním práva čo do základu a výšky je spojený inštitút premlčacej doby, ktorý je upravený v § 407 ods. 1 a 4 Obchodného zákonníka. Písomné uznanie práva z hľadiska behu a dĺžky premlčacej doby zakladá beh nevej premlčacej doby. Uznanie práva je jednostranný, adresovaný, hmotnoprávny úkon dlžníka, ktorý k svojej platnosti musí spĺňať náležitosti predpísané v § 323 Obchodného zákonníka. Vzťahy, ktoré vznikajú pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka. Použitie Obchodného zákonníka na tieto vzťahy účastníci nemôžu dohodou vylúčiť. Uznanie dlhu obsiahnuté v dohode z 26. júna 2010 má písomnú formu, vyplýva z neho dôvod pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub odporcu 1) dlh zaplatiť, čo má za následok, že záväzok trval aj v čase uznania. Obsahuje všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platné uznanie dlhu. Na uznanie dlhu a dohodu o splátkach sa nevzťahujú ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Ako taký nemôže byť považovaný za súčasť, resp. dodatok spotrebiteľskej zmluvy. V dohode neposkytla navrhovateľka odporcovi 1) žiadne plnenie (službu), pretože poskytnutie úveru bolo už realizované a odporca úver vyčerpал. Uznanie záväzku a dohoda o uzavretí splátkového kalendára preto nemohli žiadnym spôsobom ovplyvniť správanie vo vzťahu k poskytnutému úveru, ale ani zhoršiť svoje postavenie. Účelom ochrany spotrebiteľa nemôže byť (zákon to neumožňuje) zbavenie spotrebiteľa akejkolvek zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstúpil, ale zabezpečenie rovnováhy v

právach a povinnostiach zmluvných strán.
Navrhovateľka ani odporca 1) sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je podané opodstatnene.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O.s.p.).

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), keď súdy na danú vec nesprávne aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovanie zákonov, na čestné plnenie povinnosti a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 2 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a dbajú pritom na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Podľa § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka (v čase uzavretia úverovej zmluvy § 261 ods. 3 písm. d/) touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere (§ 497).

Podľa § 261 ods. 7 Obchodného zákonníka (v čase uzavretia úverovej zmluvy § 261 ods. 4) touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom.

Podľa § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania. Tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premlčaná.

Podľa § 387 ods. 1 Obchodného zákonníka právo sa premlčí uplynutím premlčacej doby ustanovenej

zákonom.

Podľa § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

Podľa § 407 ods. 1 Obchodného zákonníka ak dlžník písomne uzná svoj záväzok, plynie nová štvorročná premlčacia doba od tohto uznania. Ak sa uznanie týka iba časti záväzku, plynie nová premlčacia doba ohľadne tejto časti.

Podľa § 407 ods. 4 Obchodného zákonníka účinky uznania záväzku spôsobom uvedeným v odseku 1 nastávajú aj v prípade, keď jemu zodpovedajúce právo bolo v čase uznania už premlčané.

V danej veci sa navrhovateľka domáhala voči odporcovi 1) zaplata sumy 2.319,65 Eur ako zaplata dlžnej sumy z nesplata úveru zo zmluvy o splátkovom úvere uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. a odporcami 1) a 2).

Krajský súd (rovnako aj okresný súd) právny vzťah účastníkov konania, z ktorého je vyvodzovaný žalobným návrhom uplatnený nárok, považoval za občianskoprávny vzťah. Následne aj premlčanie tohto nároku posudzoval podľa ustanovení o premlčaní upravených v § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Dovolací súd sa s takýmto právnym posúdením veci nestotožňuje.

Podľa § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka (v čase uzavretia zmluvy o splátkovom úvere č 0551656727 § 261 ods. 3 písm. d/) sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere (§ 497). Dohoda o splátkovom kalendári a uznanie dlhu preto závisí čo do svojho vzniku, zániku, platnosti a spravidla aj obsahu od záväzku medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý je hlavný, určujúci. Pre určenie povahy tohto záväzkového vzťahu je teda podstatné to, akej povahy je hlavný záväzkový vzťah.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní správne uvádza, že zmluva o úvere upravená ustanoveniami § 497 až § 507 Obchodného zákonníka je tzv. absolútnym obchodom, čo znamená, že sa tento právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov spravuje Obchodným zákonníkom.

V zmysle § 261 ods. 7 Obchodného zákonníka ďalšie záväzky sa spravujú režimom Obchodného zákonníka, pokiaľ je tomuto režimu podriadený hlavný záväzok. Vzťahy, ktoré vznikajú pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy sa preto spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. mája 2000 sp.zn. 4 Obo 115/99, ako aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. marca 2013 6 MCdo 4/2012, z 27. marca 2012 sp. zn. 5 Cdo 120/2010). Generálny prokurátor správne ďalej uvádza, že uznanie práva je jednostranný, adresovaný, hmotnoprávny úkon dlžníka, ktorý k svojej platnosti musí spĺňať predpísané náležitosti.

Inštitút uznania záväzku je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Zákon ako podstatnú náležitosť uznania záväzku považuje uznanie určitého záväzku, bližšie však tento pojem nevymedzuje. Nevyhnutnými zložkami uznania sú dôvod a výška záväzku. Pri takejto interpretácii nie je obsahový rozdiel medzi občianskoprávnym a obchodnoprávnym chápaním záväzku. Uznanie záväzku treba kvalifikovať ako jednostranný právny úkon dlžníka, ktorý sa adresuje veriteľovi. Týmto úkonom dlžník uzná za svoj určitý záväzok, čím potvrdzuje jeho platnosť v čase uznania. Zákonným dôsledkom uznania záväzku je právna domnienka, ktorá je vyvrátiteľná, že záväzok v čase uznania existoval. Uznať dlh alebo záväzok je teda právom dlžníka. Na záväzkové vzťahy vyplývajúce z uznania dlhu v prípade zabezpečenia plnenia z úverovej zmluvy, sa preto použijú ustanovenia Obchodného zákonníka a nie Občianskeho zákonníka. V takomto prípade použitie ustanovení Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy ani pri posudzovaní otázok premlčania, keďže všeobecná právna úprava premlčania je obsiahnutá v obchodnom práve, konkrétne v ustanoveniach § 387 a nasl. Obchodného zákonníka.

V posudzovanej veci je nesporné, že predmetom žalobného návrhu je nárok navrhovateľky na zaplata

dlžnej sumy z nesplateného úveru zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0551656727 uzavretej 28. októbra 2002 medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. a odporcami 1) a 2). Hlavným záväzkovým vzťahom, z ktorého navrhovateľka vyvodzuje svoj nárok, je v danom prípade zmluva o úvere, ktorá sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Aj právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom 1) ako dlžníkom, uzavretím dohody o splátkovom kalendári a uznaním dlhu sa zabezpečovalo plnenie záväzku vzniknutým zo zmluvy o úvere, bolo preto potrebné posúdiť tieto právne úkony podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Následne aj na otázku premĺčania odporcom 1) uplatneného nároku bolo treba aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Ak preto krajský súd a rovnako aj okresný súd záväzkový vzťah medzi navrhovateľkou a odporcom 1) a aj uznanie dlhu odporcom 1), včítane otázky premĺčania, posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, aplikoval na vec nesprávny právny predpis.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky teda dôvodne namieta, že rozsudok krajského súdu, rovnako ako aj rozsudok súdu prvého stupňa spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243e O.s.p.), z ktorého dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie krajského a aj okresného súdu v zmysle § 243b ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.